

İlgili Kanun / Madde
4857 S.İşK/17,57
1086 S.HUMK/344,356

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2007/36278
Karar No. 2009/2894
Tarihi: 18.02.2009

- YEMİN
- KESİN YEMİN
- TAMAMLAYICI YEMİN
- YEMİN DELİLİLİNE DAYANMANIN KOŞULLARI

ÖZETİ: Medeni Usul Hukukumuzda yemin delili kesin delil niteliğinde olup; uygulama ve öğreti de iki başlık halinde ele alınmaktadır. Bunlardan birisi taraf yemini (Kesin yemin), diğeri de resen yemin (hâkimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin)'dir.

Kesin yemin, ispat yükü kendisine düşen tarafın davanın halline etkili bir vakıanın ispatı için diğerk tarafa teklif ettiği yemin olup, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 344 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Yemin teklif edecek taraf, ispat yükü kendisine düşen fakat iddiasını veya savunmasını ispat edememiş olan taraftır.

Hâkimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin ise 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 356.maddesinde düzenlenmiş olup; maddede yer alan "iddia olunan hususun kesin delillerle ispat edilememiş olması" ve "iddia olunan hususun ispatı için gösterilen delillerin hüküm verilebilecek derecede hakimi ikna edememesi" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği kabul edilmektedir.

Yeri gelmişken belirtmelidir ki, mahkemece yemin teklif etme haklanın hatırlatılması ancak ispat yükü kendisine düşen tarafın yemin deliline başvuru hakkının varlığı ile mümkündür. Yasal olarak

kullanılma hakkı bulunmayan bir hakkın varlığının mahkemece hatırlatılması da düşünülemez. Yemin deliline dayanılabilmesi de ancak, ya tarafların delil listelerinde açıkça bu delile dayanmaları veya davacının dava dilekçesinde, davalının da cevap dilekçesinde yemin deliline dayanmaları veya uygulamada kabul edildiği şekliyle sair deliller ifadesine yer vermeleri ile olanaklıdır.

DAVA: Davacı, kıdem ve ihbar tazminatı, izin alacağına ödemiş olduğu ücretin geri verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi G. Demirtaş Tuna tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacı, diğer istekleri ile birlikte yıllık ücretli izin alacağına da tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı yıllık izinlerin kullandırıldığını belirterek davanın reddini savunmuştur. Mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Karar davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Medeni Usul Hukukumuzda yemin delili kesin delil niteliğinde olup; uygulama ve öğretide de iki başlık halinde ele alınmaktadır. Bunlardan birisi taraf yemini (Kesin yemin), diğeri de resen yemin (hâkimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin) dir.

Kesin yemin, ispat yükü kendisine düşen tarafın davanın halline etkili bir vakıanın ispatı için diğer tarafa teklif ettiği yemin olup, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 344 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Yemin teklif edecek taraf, ispat yükü kendisine düşen fakat iddiasını veya savunmasını ispat edememiş olan taraftır.

Hâkimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin ise 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 356.maddesinde düzenlenmiş olup; maddede yer alan "iddia olunan hususun kesin delillerle ispat edilememiş olması" ve "iddia olunan hususun ispatı için gösterilen delillerin hüküm verilebilecek derecede hakimi ikna edememesi" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği kabul edilmektedir.

Yine, Aynı Kanununun 195 ve devamı maddelerinde esasa cevap düzenlenmiş olup; davalının varsa karşı delillerini bildirmesi gereği, 200.maddede 179. ve 180.maddelere atıfla açıkça belirtilmiştir.

Yeri gelmişken belirtilmelidir ki, mahkemece yemin teklif etme haklarının

hatırlatılması ancak ispat yükü kendisine düşen tarafın yemin deliline başvuru hakkının varlığı ile mümkündür. Yasal olarak kullanılma hakkı bulunmayan bir hakkın varlığının mahkemece hatırlatılması da düşünülemez. Yemin deliline dayanılabilmesi de ancak, ya tarafların delil listelerinde açıkça bu delile dayanmaları veya davacının dava dilekçesinde, davalının da cevap dilekçesinde yemin deliline dayanmaları veya uygulamada kabul edildiği şekliyle sair deliller ifadesine yer vermeleri ile olanaklıdır. (20.10.2008 gün ve 2007/29532 Esas, 2008/27966 Karar sayılı ilamı).

Tüzel kişilerin taraf olduğu davalarda tüzel kişiye teklif edilen yemin, tüzel kişinin yetkili organı tarafından eda edilir. Bu temsilci, yemin konusu işlemin yapıldığı tarihteki değil, yemin teklif edildiği zamandaki temsilcidir. Ayrıca, birlikte temsil söz konusu olduğu takdirde yeminin bağlayıcı olabilmesi için birlikte temsile yetkili kişilerin tamamının da yemin etmesi zorunludur.

İspat külfeti kendisinde olmayan tarafın karşı tarafa yönelttiği yemin hukuki sonuç doğurmaz.

Somut olayda davalı, yıllık ücretli izin alacağına ilişkin olarak "izin ve maaş tutanağı" başlıklı belgeyi dosyaya sunmuştur. Tutanakta, "...kanuni izinlerimi yaz aylarında zamanında kullandım" açıklaması bulunmakta olup, tutanak davacı tarafından imzalanmıştır. Yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda davalı tarafça sunulan belgenin, yazılı delil başlangıcı niteliğinde olduğunun kabulü ile HUMK 356.maddesi ile düzenlenen tamamlayıcı yemine ilişkin uygulama yapılarak, sonucuna göre karar verilmelidir. Bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 18.02.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.